

IZHAJA VSAK DAN

Izidi ob nedeljah in praznikih ob 8. uro, ob ponedeljkih ob 9. uri. Posamične številke se prodajajo po 3 r. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Pavi, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastavale številke po 5 r. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi donatornih navodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelak uprave „Edinosti“. — Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utežljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez depozita naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 4-20, za pol leta Kren 2-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo.

Naročnina, oglašje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naredni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik: **STEFAN GODINA**. Lastnik: koncesija lista „Edinost“. — Tiskalnica: Tiskarna „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 18.

Polno-branilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

za nedeljo 30. aprila 1911

9 volilnih shodov

s tem-le dnevnim redom:

Pouk o reklamacijskem postopanju.

In sicer:

- 1) ob 10. uri predpoldne v „Kons. društvo“ v Rojanu (pri cerkvi);
- 2) ob 10. uri predpoldne v „Kons. društvo“ v Kolonji;
- 3) ob 10. uri predpoldne v gostilno gosp. Maganja v Sv. Križu;
- 4) ob 4. uri popoldne v „Gospod. društvo“ v Trebčah;
- 5) ob 4. uri popoldne v gostilno gosp. Štefana Ferluga na Konkonelu;
- 6) ob 3. uri popoldne v prostore gosp. Matije Milkoviča v Gropadi;
- 7) ob 4. uri popoldne v prostore g. Martina Grgiča v Padriču;
- 8) ob 5. uri popoldne v „Kons. društvo“ v Bazovici;
- 9) ob 6. uri popoldne v „Gospodarsko društvo“ v Banah.

Izven teh za okolico, sklicuje še shod za mesto, in sicer za

danes, petek dne 28. aprila t. l. ob 8. uri zvečer

v gostilno „Pri stari breskvi“ v ul. Belvedere. VOLILCI! Vdeležite se navedenih volilnih shodov v častni množini!

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 27. Zbornica je nadaljevala proračunsko debato ministerstva za poljedelstvo.

Reški mestni svet razpuščen.

REKA 27. Na temelju odredbe ministrskega predsednika z dne 25. t. m. je reški guverner grof Wickenburg poslal predstojniku mestnega sveta sledeči dopis: Vlada se je prepričala, da občinski svet mesta Reke v svoji sedanjosti ne odgovarja svojim ustavnim nalogom, vsled česar je vlada prisiljena razpustiti občinski svet in razpisati nove volitve.

Stanje cesarjevo.

DUNAJ 27. Stanje cesarjevo je v vsakem obziru popolnoma povoljno.

Komuniké srbske vlade glede odpovedi obiska kralja Petra v Budimpešti.

BELIGRAD 27. Danes je bil objavljen sledeči vladni komuniké: Avstroogrski diplomatski poslovodja baron Haynerle je sporočil ministru za unanje stvari, da mora Njegov. velečanstvo cesar in kralj avstroogrski na podlagi zdravniškega nasveta menjati svoje dispozicije glede svojega bivanja v ogrski prestolnici, to je, da po možnosti čim manj biva v Budimpešti, se pa tem več giblje v svežem zraku v Gödöllő. Zato je Njegov. velečanstvo prisiljeno odgoditi obisk srbskega kralja, ki je bil določen za 7. maja in ki je bil vrlo dobrodošel Njegov. velečanstvu cesarju in kralju Fran Josipa z ozirom

na interese obeh držav. — Nade je pa, da se bo ta obisk vršil še tekom te jeseni.

Prejemši to poročilo je minister za unanje stvari Milovanović toliko v imenu Njegov. velečanstva kralja Petra, kolikor tudi v imenu srbske vlade izrekel obžalovanje toliko glede odgoditve obiska srbskega kralja pri Njegov. velečanstvu cesarju in kralju Fran Josipu, od katerega obiska se je s polno pravico pričakovalo dobrih vspehov z ozirom na medsebojne odnose obeh držav, kakor tudi in izlasti glede vzroka, ki je to odgoditev povzročil. Pri tem je minister izrazil toplo željo, da bi Njegov. velečanstvo čim prej popolno ozdravilo.

Dr. Milovanović odstopi.

BELIGRAD 27. Zatrjuje se, da odstopi minister za unanje stvari dr. Milovanović in da bo imenovan srbskim odposlancem v Berlinu. Milovanovićev naslednik bo baje srbski odposlanec v Parizu Vesnić, ki se nahaja že v Belemgradu in ima že dolgotrajne konference z ministrskim predsednikom Pasićem. Vesnić se baje protivi prevzeti ministerstvo.

Poplave v Buenos-Ayresu.

BUENOS-AYRES 27. Vsled silnih naličiv je reka Riachuelo izstopila in poplavlila južni del mesta. Okolu 3000 oseb se je moralo izseliti in iskati zavetja v cerkvah in šolah. Na nekaterih krajih stoji voda dva metra visoko. Poplavljenih je tudi več vasi v okolici. — Na tisoče ljudi je brez strehe.

Iz Jemena.

CARIGRAD 27. Listi poročajo, da so v Nadsu izbrnili neredi. Glasom vesti, došlih porti, so sprednje straže velikega šerifa iz Meke došle na mejo Asirja. Šejk Ibu Rašid, dospevši iz okolice Nadsa, da ojači trupe pristaev velikega šerifa, je že dospel v Meko.

Ustaja v Albaniji.

CETINJE 27. V djakovskem okraju je baje pod vodstvom Ize Boljetina izbruhnila ustaja. Turške čete, ki se že 11 dni bojujejo pri Selcich, se nahajajo v kritičnem položaju. Včeraj se je vršil hud boj, ki je trajal ves dan. Izid še ni znan. Kakor se zdi, so Klementi odrezali četam pot v Gusinje.

CARIGRAD 27. Neko poročilo kosovskega valija pravi, da so dne 19. t. m. čete razdelele utrdbе, ki so jih zgradili uporniki pri Mihtepe nasproti Gusinjam. Uporniki so bili poraženi. Čete niso imele izgub. Mihtepe ste zasedle dve stotniji.

Dogodki v Maroku.

LONDON 27. Dne 21. t. m. so konzuli v Fezu sklenili zapustiti mesto z vsemi Evropejci o prvi priliki, to je, čim bo svobodna pot v Tanger.

PARIZ 27. „Ag. Havas“ poroča iz Tangerja vsebino pisma majorja Bremonda, datiranega z dne 22. t. m., ki pravi med drugim: V boju dne 21. t. m. je bilo ubitih 60 šerardov. Marš proti severu, odkoder prihaja Boisset s provijantom, je zelo težaven vsled velikih povodnj. Bremond meni število sovražnikov na 5000. Njegova mehalja je odbila dva napada ustašev, pri čemer je bil en vojak ubit, šest pa ranjenih. Mehalja razpolaga še z 210.000 patronami in 278 granatami.

Cetinje 27. Kralj Nikolaj se poda meseca julija v Baden na daljše lečenje.

Petrograd 27. V minolem tednu sta se pojavila dva nova sumljiva slučaja ko-

lere. Če prav niso mogli ugotoviti znakov kolere, so vendar oblastni ukrenile obširne odredbe. Včeraj so bili prijavljeni trije novi sumljivi slučaji.

Atene 27. Včeraj so bili na vseučilišču zelo prisrčno vsprejeti bolgarski dijaki. Bilo je več govorov, v katerih se je izražalo željo, naj bi se Grška in Bolgarije tesneje združile.

Haag 27. Francoski predsednik Fallieres pride dne 4. junija v Amsterdam, kjer ostane do 6. julija, in kjer obišče kraljico Viljmino.

Manila 27. (Reuterjev biro). Glasom poročil iz Jolo so baje Holanci vzeli v posest otok Palmas, so sneli ameriško zastavo in zavzeli holandsko zastavo.

Beligrad 27. Sekcijski načelnik v ministrstvu za unanje stvari Spalajković bo v kratkem imenovan odposlancem v Sofiji.

Berolin 27. Pruska vlada je predložila poslanski zbornici zakonski načrt o gradnji lokalnih železnic, ki bo stala 263 milijonov mark.

Petrograd 26. Birš. Vjedom. poročajo, da odpotuje vojni minister Suhomlinov v začetku maja na daljni vzток, kjer se bo mudil dva meseca.

Petrograd 26. Iz Vladivostoka javljajo, da dobi Gučkov važno mesto na skrajnem vztočju.

Dunaj 27. Linjski kapitan grof Avgust Lanjus pl. Welleberg, Evgen vit. Chmelarž in Josip vit. Schwarz so imenovani za kontraadmirale.

Dunaj 27. Ogrski ministrski predsednik je sinoči dospel semkaj.

Berolin 27. V noči od sobote na nedeljo se je v svojem stanovanju, kar se je doznalo še le danes, ustrelila zakonska dvojica, ki je igrala v berolinski družbi veliko ulogo, veleposestnik Buschke in njegova žena. Vzrok temu činu še ni ugotovljen. Gotovo je le, da se je imela soproga, ki je bila stara še le 20 let, podvreči težki operaciji. Zdi se, da je hipna bojazen oba pripravila na samomor. Soproga se je očevidno ustrelila iz obupa in ljubezni do svoje žene.

Italijani v Avstriji — brez strehe!

Mučeništvo Italijanov v Avstriji je doslej svoj višek: danes so sirote edino pleme v Avstriji, ki je brez lastne hiše in brez strehe...! „Piccolo“ je slikal te dni to mučeništvo črno v črno:

Hladnost, s katero se je pričela volilna kampanja v Avstriji, motijo srčiti klici proti italijanski juridični fakulteti. Stranke, ki so si sicer po principih in namenih v osterem navskrižju, se kakor po čudežu združujejo v nasprotstvu proti neoporečni pravici Italijanov do visoke šole. Vsenemci, Slovenci, krščanski socialci stavlajo svojim kandidatom skoro v pogoj, naj preprečijo italijansko fakulteto v Trstu! To je morda skoro jedini primer v civilizovanih deželah: tak boj proti kakemu kulturnemu postulat, ko se nekatere stranke še bahajo se svojo borbo proti dožni — pravičnosti in pričakujejo vspeha od te borbe. Najsrdečiji so seveda Jugoslovani. Posebno „Edinost“ — „Piccolo“ se sicer previdno izogiblje temu imenu, rekši le „l'organo locale degli sloveni — beleži z zadoščanjem članek v „Oesterreichische Rundschau“ in izjavlja, da Slovenci ne morejo privoliti v Trst — kakor sedež italijanske fakultete, ker je Trst na slovanski zemlji in ker bi bili po italijanskem vseučili-

šču v Trstu oškodovani slovenski interesi. Tako da izključajo Jugoslovani vse druge pokrajine, po katerih se stezajo grabežljive slovanske roke.

„Piccolo“ označa to naše stališče kakor cinčno, ki dokazuje neozdravljivo našo megalomanijo. Na to kriči „Piccolo“ razjarjeno proti naši konstataciji *gole resnice*, da je tržaško ozemlje tudi slovensko ter se izgublja v nizkoto, nesramno žaljenje slovenskega elementa, ki prihaja v Trst. — Laško glasilo se povspenja končno do drzne trditve, da so Italijani v Avstriji edino pleme, ki se mu odreka najnaravnejše pravo — do svoje zemlje in svoje hiše! Sovraštvo do Italijanov da je klic, s katerim razne stranke stopajo v volilni boj!

Tako se je te dni izbruhala „Piccolova“ duša. V resnici pa se je „Piccolo“ posrečil le dokaz, da ostajajo italijanski politiki nepopoljšljivi, nesposobni, da bi kaj pozabili in se česa naučili iz dogodkov. Specijelno glede samega sebe je „Piccolo“ vnovič posvedočil, da jednostavno ne more živeti brez neslanega pretiravanja glede položaja Italijanov v Avstriji in brez laži in falzifikacij v borbi proti Jugoslovanom.

Kako se godi Italijanom v Avstriji politično, o tem govori dejstvo, da so kakor *manjšina gospodovalec narod v Primorju*. Zato nočemo izgubljati nobene besede v tem pogledu. Tudi se ne bomo prerekali, je-li je tržaško ozemlje tudi slovensko ali ne, ker v tem pogledu govorje svoj železni in nepobitni govor naš razvoj, vspehi volitev in mučna večmesečna borba Italijanov, da bi rezultat ljudskega štetja — falzificirali!

Drznega, nepopoljšljivega falzifikatorja resnice pa se je pokazalo laško glasilo s svojim pripovedovanjem, kakor da bi si bili mi osvojili stališče v „Oesterr. Rundschau“, ki odreka Italijanom vseučilišče na italijanski zemlji. Čitatelji naj blagovole prečitati naše članke „Mi in Italija“ in uverijo se, da je ravno nasprotno resnica. *Mi smo se odočno vsprotivili stališču rečene nemške revije in smo naglašali ne le, da imajo Italijani pravico do lastnega vseučilišča marveč tudi, da spada to na italijansko zemljo!*

Ali, kakor vsikdar na svojih teatralično-farizejskih nastopih se je tudi to pot laško glasilo zaletelo kakor narobe-prorok Bileam. Staremu Bileamu se je dogodilo, da je hoteč proklinjati — blagoslovil; „Piccolo“ pa hoče italijansko stvar blagoslovljati, a piše njeni politiki najžalostnejše spričevalo. — Ali gospoda uredniki niso pomislili, kaj priznavajo, če pravijo, da so jim Vsenemci in krščanski socialci — torej velika večina Nemcev — in Slovani srdito nasprotni? Potem takem je lahka računaska naloga: koliko prijatelj je pridobila italijanska politika v Avstriji! Na tej politiki je pravo prokletstvo: Slovane so odbijali in Nemcev niso pridobivali, da-si so jim po hlapčevski služili! Res žalostno-sramotna politika!

Še enkrat: Kraške trte!

Kdo se ne spominja, koliko se je svoj čas pisarilo po izvestnih listih o „sleparijah s trtami na Krasu“ in kako se je to izrabljalo od gotovih strani proti nekaterim osebam spodnjega Krasa. Stvar je prišla tako daleč, da je bilo 12 uglednih posestnikov na Spodnjem Krasu obdolženih goljufije. Ti moške so bili obdolženi, da so državo ogoljufali za trte, ki da so si jih prilastevali na zvijačen način. In dne 25. aprila t. l. so ti

meni ne boste imeli takšnih izkušnjav... Jemljem vas v službo in želim, da takoj odidete v Konščino. Posestvo je silno zanemarjeno. Treba je urediti, in kar je zapuščeno, popraviti... ali s čim manjšimi stroški... Z mnogo denarja vsak osel zna nekaj napraviti. Plačo boste dobivali točno, pa mislim, da boste tudi zadovoljni. Glejte samo, da bom tudi jaz zadovoljna!

„Delal bom, kar največ bo v moji moči,“ je obljubil Zana in poljubil roko vdovi.

Gita ga je pri tem pogledala, in ko je odšel iz sobe, je rekla sama pri sebi:

„Lep je ta Madjar!... Zelo me spominja na njega...“

Novi oskrbnik je šel takoj na svoje novo mesto. Prišel je v jeseni in našel je vse polno dela. Uvidel je pa kaj, da mora vse predrugačiti. Odpustil je vse, od prvega hlapca do zadnjega svinjskega pastirja. Gita je zopet našla podobnost z njim, ko je to pismo sporočil. Ravno tako je delal on, ki je v službi baronice „Pudencijane“. Zana je pisal, da se nada bogatega pridelka ter se veseli v pismu, da Gita najde na posestvu vse drugače, nego je bilo dosedaj. (Pride še).

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

XIX.

Posestvo pokojnega Magdiča, sedaj njegove dece, Jelene in Magdalene, je bilo silno zanemarjeno. Kdor je le površno pogledal, je opazil takoj, da tu že dolgo časa ni pogledalo gospodarjevo oko. Njive so bile slabo obdelane, vinogradi zapuščeni, vse v največjem neredu.

Gita ni skrbela že dve leti prav nič za posestvo, vedno je živela mestu, a doma je gospodaril njen oskrbnik, kakor je hotel. V kratkem času je prišel ta človek bogatiji: imel je v hlevih pitano živino, vsega v izobilju. Nikaka tajnost ni bila, da oskrbnik girabi, kolikor le more, Gitinemu premože-

nju. Povedali so to tudi Giti, ali bila je te misli, da so vsi sluge enaki, čemu potem še menjavati?!

Ali tega nereda niso mogli gledati ljudje, ki so bili prijatelji pokojnega Magdiča. Asesor Bedekovič, ki je izvedel vse to, je pisal dolgo pismo Giti, kjer jo opominja, da naj čim prej uredi otroško premoženje, ker drugače se zgodi, da sodnija postavi kuratorja, ravno tako, kakor je že rekel kanonik Krčelič.

Gospa Gita se je ustrašila te pretnje pa je odhitela v Zagreb. Najprej je šla k Bedekoviču, da se posvetoje z njim, kaj naj začne. Nasvet asesorjev je bil zelo kratak: „Zapodite sedanjega oskrbnika in vzemite človeka, ki bo pošten in ki bo znal gospodariti. Pregledujte tudi sami gospodinjstvo in ne pečajte se s stvarmi, ki se ne tičejo vas.“

„Kje naj vendar dobim človeka, ki bi mu zaupala posestvo?“ je vpraševala Gita. „Vendar se ne more zahtevati, da bi vse leto živel v tej pušči?“ „Jaz vam ga pošljem,“ je obetal asesor. „Počakajte do jutri. Čul sem, da dose-danji oskrbnik v Pankovcu pri grofu Nic-

kem želi dobiti samostojno službo; vsi ga zelo hvalijo...“

Gita se je zadovoljila s tem. Tretji dan je prišel v Zagreb pankovski oskrbnik ter se predstavil Giti.

Bil je mlad mož, kakih šestindvajset let, visok, jeder in prijetne zunanosti. Imel je plave lase in za čudo je bil podoben Kristofu Domjaniču.

„Kako se pišete?“ je vprašala Gita.

„Josip Zana.“

„Od kod ste?“

„Iz Vesprima.“

„Ste-li plemič?“

„Ne.“

„Zakaj zapuščate službo pri grofu?“

Zana je malce zarudel v obrazu.

„Nisem se razumel z upraviteljem,“ je odgovoril zmeden.

„Zakaj?“

„Radi žene... Oprostite! Sumil je, da mu je žena...“

„Dovolj, dovolj! Tukaj ne boste imeli takšnih izkušnjav.“

„Na moji strani ni bila krivda!“ je rekel Zana svečano.

„Vseeno!... Kakor sem že rekla, pri-

možje morali pred deželno sodnijo v Trstu odgovarjati radi zločina goljufije.

Kdor je prečital naše poročilo, se je mogel prepričati, kaj je bilo na vsej tej stvari. Obtoženi Kraševci so delali tako, kakor se to dela sploh tudi po Istri, Dalmaciji in po drugih deželah, kjer vlada podpira akcijo za obnovo vinogradov. Le vsled fanatizma svojih političnih nasprotnikov so prišli pod obtožbo goljufije možje, ki niso storili nič drugega, nego to, kar se v življenju ponavlja vsak dan, kakor je to jako lepo omenjal v svojem obrambnem govoru g. dr. Rybář. Prišli so pod obtožbo, da so ovirali akcijo vlade za pospeševanje trt možje, ki so si v resnici pridobili največji zaslug ravno za to akcijo.

Gledali so na to, da bi prišlo na Kras kolikor možno največ trt. Naročevali so trte za se in nagovarjali tudi druge, naj naročijo trte. Delali so torej v resnici le za korist vsega Krasa.

Priznavamo, da so imeli pri tem korist tudi oni sami, ali obenem je imela korist tudi splošnost, ves Kras, dočim ni imel škode — nihče! Sodnija sama je priznala, da tudi država ni imela od tega nikake škode.

Zato so pa imeli koristi vsi oni posestniki, za katere so štrekelj, Dugulin, Pečenko, Pipan, Forčič in Štolfa naročili trte. Sam zastopnik namestništva g. Zabavnik je rekel, da bi ti možje zaslužili pohvalo! Vendar jih je strankarski fanatizem njihovih političnih nasprotnikov spravil na zatožno klop!

Našim Kraševcem in Goričanom priporočamo, naj to vse dobro premislijo in naj po tem uravnajo svoje postopanje.

Gorje našemu narodu, ako bosta odločevala v njem le strankarska strast in fanatizem, ki se ne straši nobenega sredstva, samo da bi vničil svojega političnega nasprotnika!

Najbolj žalostno pri vsem tem pa je, da se je v vsi to afero, ki je končala s tako žalostnim porazom ljudi, ki bi hoteli graditi svojo stavbo na vničenih ekzistencah drugih ljudi, v resnici šlo le za političen proces. To je razvidno tudi iz tega, kar je povedal bratelj dr. Rybář o prizadevanju nekega bivšega državnega poslanca goriškega in sedanjega kandidata Gregorčičeve stranke, ki je ob enem deželosodni svetnik, da bi se rešitev tega procesa čim bolj povpešila.

S polnim pravom je moglo torej okrajno glavarstvo v Sežani izjaviti v svojem poročilu, da je imela ovadba politično ozadje; a gorje za justico in za prebivalstvo, ako bi se puščala pritežati v službo politike!! Zato hvala Bogu, da se justica ni dala zavesti od političnih vplivanj!

Za državnozborske volitve

je izdal trgovinski minister dr. Weiskirchner vsem poštanim in brzojavnim ravnateljem navodila, ki naj zajamčijo neoporečno zmagavanje vseh poslov, ki se izdatno pomnože vsled volilnega gibanja. Posebno je naloženo poštanim in brzojavnim ravnateljem, naj ukrepejo potrebno, da se bodo pošiljke, nanašajoče se na volitve, točno odpošiljale in skrbno dostavljale. S poštanimi pošiljkami, določenimi v volilne svrhe, ni smeti postopati kakor z nenujnim tiskovinami, marveč jih je dalje odpošiljati nemudoma. Posebno treba paziti na dan volitev, in pa v času med glavnimi in ožjimi volitvami, da ne bo zastajanja v poštenu in brzojavnem prometu. Zato naj poštna in brzojavna ravnanstva sporazumno s političnimi oblastmi ukrepejo primerne odredbe, da se uradne ure razširijo in zasnujejo morebitne posebne zveze med posamičnimi volišči in glavno volilno komisijo. Vse uradne, na volitve nanašajoče se pošiljke je dostaviti takoj, čim so dospele.

Dnevne novice.

Kandidata v dalmatinskih srbskih okrajih. Dalmatinski Srbi nameravajo kandidirati v benkovačko-obrovačko-kninskem in bokeljskem volilnem okraju dr. Dušana Baljak in dr. Božidarja Vukovič.

Letošnje cesarske vojaške vaje bodo v Severni Ogrski. Vojaške vaje, kakor bodo letos, se niso še vršile nikoli. Šlo se bo za prehod večih vojaških oddelkov preko Karpatov.

Spremembe na tržaškem namestništvu. Dunajski „Fremdenblatt“ poroča iz Trsta: Govori se, da pojde namestniški podpredsednik prof. Schaffgotsch v kratkem v pokoj; na njegovo mesto pride dvorni svetnik grof Attems, sedaj voditelj okrajnega glavarstva v Gorici; okrajnim glavarjem v Gorici bo pa imenovan naslovni dvorni svetnik pri tržaškem namestništvu Alojz Lasciac, rodom Goričan.

Gibanje portugalske duhovščine. Iz Lizbone poročajo: V torek se je lizbonsko katoliško svečenstvo pod predsedstvom lizbonskega patrijarha Mendez Bello zbrani v metropolitanski cerkvi ter je z ozirom na zakon o razstavi države od cerkve enoglasno vsprejelo sledeče sklepe: Z ozirom na težki in grozni položaj, v kateri je katoliška cerkev dospela vsled dekreta o razstavi države in cerkve, izjavlja lizbonsko svečenstvo, da je povsem sporazumno s patrijarhom ter pripravljeno vse žrtvovati za obrano svetih pravic cerkve in svobodne vršitve duhovniških funkcij. — Svečenstvo ostalih portugalskih škofij se pridruži tem

sklepom in stori na svojih shodih slične sklepe, ki jih priobči papežu.

Neki visoki prelaz je izjavil lizbonskemu dopisniku rimske „Tribune“, da je portugalski zakon o ločitvi cerkve od države gorji od francoskega in brazilskega ter ponižuje portugalsko duhovščino. Vlada jemlje cerkvi ves imetek in si prisvaja „de jure“ njeno bodočo lastnino. Ako želijo kongregacije zidati cerkev, preide ista po 99 letih v posest države. Vse zapuščine za cerkev se bo moralo upisati na ime poverenstva v dotični župi; a vlada bo imela pravico do razdelitve te zapuščine. Država si nadalje prisvaja nekatere povsem cerkvene pravice: tako imenovanje profesorjev v semeniščih, a število istih je od 13 znižano na 5. Vlada olajšuje tudi ženitev duhovnikov. Radi tega je jasno, da je ta zakon izzval odpor med škofi in duhovniki.

Londonski „Daily Mail“ je doznal, da ukaže Vatikan portugalski duhovščini, da ne vsprejme zakona o razstavi cerkve od države.

Domače vesti.

Odbor pol. društva „Edinost“ bo imel danes ob 3. uri popoldne sejo v „St. Čitalnici“. Ker je predmet, o katerem bo razpravljati važen, prosimo polnoštevilne udeležbe.

Politično društvo „Edinost“ naznanja, da se bo vršil volilni shod v Kolonji na izrecno željo tamošnjih volilcev v „Konsumnem društvu“ in ne v gostilni „Pri starem Matvezu“.

Mi in proporcionalni volilni zistem. Na neki strani nam menda hudo zamerjajo, ker smo tudi vspricho ljubljanskega volilnega boja izjavili, da je proporcionalni volilni zistem modern. Konstatujemo tu, da smo mi od nekdanj priporočali ta zistem kakor edino pravičen, da smo z vso verno — v listu in na shodih — ga priporočali v kampaniji za državnozborsko volilno reformo in da smo si ga želeli tudi v borbi za volilno reformo za mestni svet, oziroma deželni zbor tržaški. In kolikor se spominjamo, se ravno od napredne strani ni doslej oporekalo našemu stališču. S tem pa, da se izrekamo za princip, ni rečeno, da odobrujemo vsako posamično določbo ljubljanskega volilnega reda. Narobe. — Kdor je čital naš list te zadnje dni, ne bo tajil — ako le hoče biti lojalen — da smo ravno mi povdarjali krivico volilnega reda. Posebno smo odločno obsojali nepravilno pluralno volitev ker jemlje volilnemo redu značaj demokratičnosti. Če se pa slej ko prej izjavljamo za proporcionalni volilni zistem, ostajamo le dosledni politiki, ki jo vodi pošteno prepričanje.

„Rdeči prapor“ se še vedno jezi, ker postavi tržaška narodna stranka pri državnozborskih volitvah lastne števnice kandidate. V dolgem članku in na široko dokazuje, da so italijanski socialistični poslanci prijatelji Slovencev, da brez njih (!) bi ne bila podprta Ciril-Metodova šola in je vsled tega dolžnost vseh tržaških Slovencev, da glasujejo za italijansko-socialistične poslance. „Prapor“ trdi, kako veliki prijatelji Slovencev so socialni demokratje, je izpodbita, če navedemo par dejstev. Svetovalec Cerniut se je bil v mestnem svetu izrazil za asimilacijo, torej poitalijančenje Slovencev. Socialistični poslanci dosledno glasujejo za „Lega Nazionale“. In te ljudi imenuje „Rdeči prapor“ — prijatelji Slovencev. „Rdeči prapor“ dokazuje potem na dolgo, kaka velika sovražnica Slovencev je tržaška liberalna stranka, ki nas hoče tudi gospodarsko uničiti. Radi priznavamo, da so nam italijanski nacionalisti hujši nasprotniki, nego italijanski socialisti. In mi tudi smo po tem vsikdar uravnavali svoje postopanje in glasovali za socialno demokracijo, ker jo smatramo za manjše zlo. Ali nismo morda mi tisti, ki smo pomagali socializmu v mestni svet! A da bi mi že na prvih volitvah glasovali za one, ki nas hočejo asimilirati, to se ne zgodi nikdar, tudi če se „Rdeči prapor“ postavi na glavo.

Tudi iz dr. Rybářa se norčuje „Prapor“. Norčuje se iz g. Kamuščiča, ki je na shodu v Rocolu sprožil vrsto gospodarskih vprašanj, za katere naj bi se zavzel bodoči okoličanski poslanec.

Tu se vidi, kako prijatelji okoličanskega kmata se socialni demokratje. Socialisti pa naj le zasmehujejo dalje. — Naši okoličani bodo dne 13. junija volili dr. Rybářa, kateremu popolnoma zaupajo in pričakujejo, da bo uvaževal nasvete gospoda Kamuščiča.

Volilni sestanek v Škorklji, ki ga je sklicalo pol. društvo „Edinost“ za sinoči v gostilno gosp. Markona, je bil prav dobro obiskovan. Predsedoval je g. Štolfa, dr. Rybář je obširno pojasnjeval volilni red in reklamiralo postopanje. — G. Bavec on je priporočil, naj bi vsakdo, ki sprejme stanovanje, to naznanil pismonošem, oziroma na pošti, ker sicer pismonoša, tudi ako volilca osebno pozna, istemu ne bo mogel dostaviti legitimacije, ako ne bo znal za novi naslov. — Oglašilo se je še več drugih zborovalcev, ki so zahtevali razna pojasnila in dajali nasvete za uspešno agitacijo. Konečno je dr. Rybář pojasnjeval, zakaj se udeležujemo volitev tudi v mestu, kar posebno ni po volji slovenskim socialnim demokratom. Mejem ko nas puščajo italijanski socialni demokratje pri miru, nas napadajo slovenski socialni demokratje, ker smo postavili tudi v mestu lastne kandidate.

Če hočejo biti slovenski socialni demokratje rep italijanske socialne demokracije, to nečemo biti mi, zato hočemo pri prvih volitvah dne 13. junija nastopiti samostojno. Pri ožjih volitvah dne 20. junija morda oddamo svoje glasove socialni demokraciji. A če nas se bo od strani soc. demokratov na tako podel in nesramen način napadalo, si to vsekako premislimo. (Viharno odobravanje). Med najboljšim razpoloženju zborovalcev je predsednik g. Štolfa potem zaključil sestanek, ki je dokazal, da se je v Škorklji mnogo spremenilo v naš prilog, da je Škorklja danes naša.

SLOVANI! Ne pozabite, da se vrši jutri zvečer v gledališčni dvorani „Nar. doma“ III. veliki koncert „GLASBENE MATICE“!

Volilni shod, ki bi se imel vršiti v „Gosp. društvu“ na Kontovelu, pa odpade z ozirom na dramatično predstavo, ki jo prirede proseški diletantje v nedeljo popoldne na Proseku.

„Prapor“ poročevalec na shodu v Rocolu je moral sedeti na ušesih, ko trdi, da je dr. Wilfan imenoval socialne demokrate goljufe in sleparje. Mi vemo pozitivno, da tega dr. Wilfan ni rekel. Kakor se vidi, si hočejo socialisti pomagati z lažjo, pa se jim to ne posreči.

Zaključni govor dr. Wilfana na shodu v Rocolu ni bil naperjen specijalno le proti socialni demokraciji, marveč proti vsem, ki bi hoteli našo velikopotezno borbo z določenim ciljem zameniti z barantanjem od slučaja do slučaja za kako posamično zahtevo. Naglašal je, da si ne smemo zatiskati oči pred resnico, ki je ta, da gre tu za velik zgodovinski boj med dvema plemenoma. — Se le ko bo izvojevan ta boj, more priti do pomirjenja. — „Prapor“ informator, ki je prisluškoval na shodu, mora biti velik bedak, ako ni razumel jasnih izjav dr. Wilfana, ki so jih zborovalci vsprejeli z demonstrativnim aplavzom.

Sramoten predlog imenuje „Rdeči Prapor“ resolucijo o priliki uradniške pasivne rezistence. Za ta „sramotni“ predlog so glasovali tudi socialno-demokratični člani komisije, ki se smatrajo edini upravičeni braniti ljudske interese. Ako so torej socialni demokratje glasovali za Rybářovo resolucijo, potem gotovo ni mogla biti tako sramotna. Zato naj „Prapor“ o tem raje molči.

Protestni shod sklicujejo ljubljanski klerikali v „Unionu“. — Protestirali hočejo proti sramotnemu klerikalnih volilk od strani liberalcev. Poziv na ta shod je sestavljen v takem tonu, ki je v stanu ljubljansko itak že razburjeno občinstvo še bolj razburiti. Mesto, da bi gospodje uplivali pomirjajoče, sklicujejo protestne shode, da se še bolj razvnamajo strasti. Ali res nimajo pametnejšega dela?!

Srečen je, da ne zna slovenski! — Dne 24. t. m. sem se vozil v openskem električnem tramvaju. Poleg mene je sedel naobrazen vipavski veleposelnik (dovršil je 5-6 gimnazijalnih razredov. Nasproti mu je sedel Zanetti Arturo, posestnik v Škorklji št. 577. Naš kmet je pripovedoval Arturo o potovanju v Švici. Seveda je govoril slovenski. Gospodu Zanettiju pa se je zdelo to najprimernejša prilika za demonstrativno izjavo, da on je srečen, ker ne umeje niti besede slovenski!

Normalen človek je srečen, ako umeje več jezikov — pa bilo tudi arabskega — gospod Arturo pa je srečen, da ne umeje deželnih jezikov! G. Arturo torej noče biti v eni vrsti z ljudmi z — normalno pametjo. Čestitamo! Omenjamo še, da je Zanetti odbornik denarnega zavoda: „Unione cooperativa triestina di credito e di risparmio“.

F. K.
Evropejskih škandalov je te dni v Ljubljani, oziroma v — „Slovincu“ vse polno! Nikjer na vsem svetu, da se še ni dogodilo, da bi mlečnozobi „mob“ razsajal po ulicah!! Liberalce da treba pokončati! Po liberalnem mobu treba udariti! „Grdi so — torej nad nje!“ Policija da ne velja nič (državna namreč)!

Pri nas je navada, da iztresamo jezo pred volitvijo. Mi in Lahi si dajamo pred volitvijo. Naša tržaška mularija tupatam razbija okna, svetilke in slučajno tudi kako glavo! Kaj pa je bilo v Ljubljani tako groznega? Koliko je bilo ranjenih, pobitih šip, svetilk? Koliko aretirancev? Samo smešiti ne mojste samih sebe in nas vseh! Pamet, pamet in pamet vam priporočam.

III. koncert trž. podružnice „Glasb. Matice“ bo torej jutri zvečer v Narodnem domu. Začetek je določen na 8.1/2 uro zvečer. Priporočamo slavnemu občinstvu, da pride pravočasno, da se bo moglo začeti z izvajanjem točno ob napovedani uri. In to timveč, ker je vstop v dvorano dovoljen le v presledkih med eno in drugo točko. Kdor pride torej med izvajanjem ene točke, bo moral čakati pred vratmi, da konča točka. Ta naredba je potrebna v interesu miru in pazljivosti, kajti vstop, odpiranje in zapiranje vrat in umikanje pri sedežih med izvajanjem zelo moti druge poslušalce.

Razlaga in besedilo vseh točk vspelega je že dobiti pri vratarici „Narodnega doma“. (Cena 20 st.) Razlaga in berilo bo dobiti tudi na večer koncerta pri biljeterjih in pri blagajni. Pri vratarici Narod. doma so tudi

že v predprodaji sedeži in lože za cene, ki so razvidne iz lepakov in ki so rzzmeroma nizke, tako, da si lahko vsakdo privoščil urico petja in umetniške glasbe.

Na koncertu nastopijo, kakor že javljeno, mešani in moški zbor pod vodstvom pevovodje g.a. Mahkote, solistinja g.a. Costaperaria in popolni vojaški orkester pod vodstvom kapelnika g. Teplyja.

Slavnost 1. majnika. — Že v tretjič proslavlja NDO delavski praznik. Vedno je naše narodno delavstvo pokazalo posebno simpatijo do tega praznika in upati smemo, da se tudi letos odzove, da bo proslavitev tem sijajnejša. — Povdarjati moramo na tem mestu, da pade letos prvi majnik na delavnik in da torej ne bo pričakovati take vdeležbe na predpoludanski slavnosti, to je na manifestacijskem shodu, ki bo v Narodnem domu ob 10. uri, kakor je bila lanskega leta, ali vendar moramo izjaviti, da mora dolžnost vezati vsakega zavednega narodnega delavca, da stori svojo dolžnost tudi letos. Posebno letos je dolžnost vsakega, da pride in da manifestira za svoje težnje. Neustrašeno naj stopi naše delavstvo v sklenjenih vrstah ter naj z odkritim čelom koraka po tržaških ulicah. Popoldne ob 2. in pol bo odhod iz prostorov NDO z godbo in društveno zastavo na čelu na prostrani vrt gostilne „Al Montebello“ v Rocolu.

Veselični odsek je namreč želel, da naj bi NDO proslavila slavnost prvega majnika v našem narodnem kraju v Rocolu. Vsak zaveden Slovenec uporabi to priliko in po-hiti v Rocol. Ponavljamo, da naj tudi na populudanski slavnosti nihče ne manjka. — Vstopnina k veselici 40 vin. Plesalo se bo v dvorani in na plesnem podu in sicer po 10 st. vsak plesni komad.

Vsi mladi naobraženci, ki se zavdajo svoje narodne dolžnosti, da sodelujejo pri državnozborskih volitvah, so vabljeni na sestanek mladine danes zvečer ob 8. uri v Slovenski Čitalnici, da se pomenimo o raznih in nujnih predpripravih.

V nedeljo zvečer Veronika Deseniška v našem gledališču.

Mednarodna telovadna tekma v Turinu. Brate, kateri nameravajo prisostvovati mednarodni tekmi dne 13. majnika t. l. v Turinu, prosimo, da prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 3. majnika zveznemu predsedstvu. Slovenska tekmovalna vrsta se odpelje iz Ljubljane v sredo 10. majnika ob 1. uri popoldne z osebnim vlakom do Benetk, kjer prenoči.

V Turinu bo določena za Slovence posebna restavracija ter hotel po zmerni ceni (zajtrk, obed in večerja Fcs 3.—); v pisarni centralnega odbora (via Magenta št. 11) se bodo dobivale tudi legitimacije po Fcs 5.— na podlagi katerih bo imel vsak udeleženec svoboden vstop k vsem slavnostnim prireditvam kakor tudi na telovadišče.

Vozne cene od obmejne postaje do Turina objavimo v teku tega tedna; za danes priobčujemo letos uveljavljeno naredbo italijanskih železnic, ki se glasi: „Od 1. marca do 31. oktobra t. l. so ital. železnice dovolile izredno znižane vozne cene za obisk razstave v Turinu in Rimu. Od 1. marca do 31. oktobra se bodo razprodajale na vseh ital. žel. postajah legitimacije po Fcs 10.55 (veljavne 45 dni), katere dajajo po osmih progah Italije pravico do znižanih voznih cen od 40 do 60%; imetniki teh legitimacij pa se morajo voziti najpoprej v Turin, Rim ali v Florenco, medtem, ko je nadalnja izbira ostalih sedem prog svobodna.“

Potni listi niso potrebni.
Člane Tržaške in Goriške sokolske župe prosimo, da si svoj odhod uredijo tako, da se med vožnjo priklopijo ostalim bratom iz Kranjske in Štajerske; ako pa to vsled neugodne žel. zveze nikakor ni možno, tedaj želeži združenje na vsak način v Benetkah, od koder odpotujemo 11. majnika okoli poludneva proti Turinu.

Iskrene bratske pozdrave na vse primorske Sokole!

Na zdar!
Predsedstvo
Slovenske sokolske zveze.

Jutri ob 8. in pol zvečer se vrši III. koncert podružnice „Glasb. Matice“ z izbranim vspeedom!

Opozorjamo ponovno slavno občinstvo na „Ipavčev večer“, ki ga priredi šent-jakobška Čitalnica v nedeljo 30. t. m. v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. Iz prijaznosti bo sodeloval učitelj g. Adamič, ki v kratkem razloži pomen Ipavcev za Slovence. Petje in opereto bo vodil društveni pevovodja g. prof. Mirk. Začetek točno ob 5. pop. Po vspeodu bo ples do polnoči.

Veronika Deseniška je delo škedenjske učiteljice M. Gregorič.

Vojaški nabor v Trstu. Včeraj popoldne je prišlo pred naborno komisijo od 200 pozvanih 186 nabornikov. — Od teh je bilo potrjenih 40 in sicer 5 za vojno mornarico, 32 s pridržkom uvrščenja in 3 za domačo rezervno. Dva nabornika so poslali v vojaško bolnišnico, da jim poskusijo vid.

Angleška kraljica vdova Aleksandra v Trstu. V ponedeljek ob 6. uri popold. pride v Trst angleška kraljica vdova Aleksandra, ki potuje inkognito s svojo jahto, katero spremlja en angleški križar in dva lomilca torpedov. Jahta ostane v našem pristanišču v torek, v sredo pa odpluje na Angleško.

Hrvatski glas o volitvah v Ljubljani. Ne treba pripovedovati, da se tudi vse hrvaško novinstvo bavi z volitvami v Ljubljani. In posebno podčrtati moramo, da se vse pošteno, nezavisno, zares narodno hrvaško novinstvo — ne veseli teh volitev. Četudi so — kakor je že njihova politična smer — eni se svojimi simpatijami bolj na strani napredne, drugi pa druge stranke, vendar so vsi jedini v globokem obžalovanju dejstva, da so razdrapanje strankarske razmere na Kranjskem omogočile tako močno uveljavljanje nemške moči.

Ne mislimo tu navajati kakega „Obzora“, ki ga imajo nekateri na sumu nekega liberalizma, niti ne „Pokreta“, ki mu pripisujejo srbofilstvo in radi tega protikatoličanstvo. Ne — citirati hočemo nekoliko le iz „Hrvatske slobode“ — lista, torej, ki je katoliški do kosti, ki Srbov na Hrvatskem ne priznava kakor političen narod, ki je torej visoko vzvišen nad vsaki sum, da bi bil nasproten verski in katoliški stvari na Kranjskem.

Pod naslovom „Nauk iz ljubljanskih izbornih prinaša v svoji številki od min. torka članek, v katerem pravi najprej — in že to menda zadošča v označenje politične smeri tega lista — da liberalci izgubljajo tla po vsej deželi in da jim je Ljubljana zadnja trdnjava.

Potem pa izvaja: Da vlada ni šla le za tem, da zruši liberalno gospodarstvo v Ljubljani, ampak hotela je, da pridejo do večje besede — ona in Nemci! In kaj so storili klerikalci? Radi strankarske koristi so žrtvovali občanorodne slovenske interese, odprli so vrata Nemcem in vladi, in da more imeti Ljubljana sedaj 14 klerikalnih mestnih zastopnikov, mora imeti tudi 7 nemških!! Kaj da pomenja to za narodni karakter bele Ljubljane, glavnega mesta Kranjske, a prestolnice vseh Slovencev — tega ne treba posebej naglašati. Dovolj je, ako opozorimo na nadnaravna prizadevanja Nemcev, da bi zadušili glas slovenskega življa v mestih, ki jih oni naglašajo kakor svoje. Sedaj pa so klerikalci le radi strankarske koristi izdali slovenski značaj Ljubljane ter odprli 7 Nemcem vrata v občinsko svetovalnico...!

Nekdaj so liberalci simpatizirali s stranko prava in so celo skupno delali žnjo, ali radi Frankovščine so se umaknili v isti čas kakor Dalmatinci in Istrani. Sedaj se Susteršič iztiče z raznimi izlivi hrvatstvu v prilog. Ali če tako misli z nami, kakor je storil v Ljubljani, potem bo bolje, da se ne vtiča v hrvaške stvari. Ljubljana nam mora služiti v svarilo, da se ne raztopljamo preveč radi tega, kar Susteršič govori. In je odličnih nepristranskih, ki ga poznajo z Dunaja in ki nam istotako priporočajo previdnost. Ali to omenjamo samo mimogrede. Glavno nam je bilo, zaključuje „Hrvatska Svoboda“ — da pokažemo s prstom na dogodke v Ljubljani radi tega, ker je tudi pri nas pojavov, ki govorijo, da bi izvestne stranke radi strankarskih koristi mogle dovoljevati v take spremembe volilnih redov, ki bi zagotovile še večjo moč vladi in tujinstvu!!

Prepiri v družini iz političnih razlogov. Pišejo nam: V Škorkliji hišna št. 123 oziroma 124 stanujeta brat Miha in Jožef Gombač. Prvi je pristaš socialne demokracije, drugi pa na naroden delavec. To pa je članom Mihove družine dovolj povoda, da na vse možne načine preganjajo in žalijo Jožetovo družino, posebno pa njegovo ženo. Ni ga dneva in prilike, da bi je ne žalili. Ti vsakdanji prepripi so bili tudi že predmetom za tožbe na sodniji. Nas sosedje in znanec žalijo ti vedni prepripi v družini — dve bratovi. Vsakdo ima pravico do svojega lastnega političnega prepričanja. Tudi bratje so lahko različnega političnega prepričanja. Ali radi tega ne treba, da se bratje sovražijo med seboj. Tako sovraštvo je zares žalosten pojav. Miha Gombač naj bo socialist kolikor hoče, prosimo ga pa, naj odneha od sovraštva do družine svojega lastnega brata, da nehajo tisti neprijetni pripori, ki žalijo nas vseh.

V nedeljo ob 8. uri zvečer v našem gledališču časten večer igralskega osobja in poslovilna predstava od te gledališke sezone.

Tamburaški odsek telovad. društva Sokol v Vrdeli. Res, Sokol v Vrdeli je lahko ponosen na lastne telovadne uspehe. V nedeljo, 30. t. m. pa priredi tam. odsek svoj koncert. Precej mnogoštevilna četa mladih navdušenih ljudi, ki se je pridno vadila, pokaže v nedeljo, kako je pridno delovala pod okriljem Sokola. Dolžnost naša je, da z veliko udeležbo navdušimo še bolj te mladence, posebno pa tudi njihovega marljivega vodjo, ki je s pravo vstrajnostjo vodil ves ta čas vaje. Če omenimo še, da bodo proizvajali izključno slovanske komade ter da uprizore izvirno slov. burko „Bucek v strahu“, smemo se nadejati lepega užitka. Večer se zaključuje s plesom, pri katerem bodo sviral tamb. zbor. Plesali se bodo tudi figurirani plesi, med drugimi tudi „Češka beseda“.

Slovinci, podpirajmo se med seboj! — Vsak slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik, zdravnik, učitelj, duhovnik in sploh vsak Slovenec, lahko neizmerno mnogo stori za okrepitev svojega naroda, ako kupuje in naročuje vse potrebščine v našem slovenskem jeziku ter le pri slovenskih ali slovanskih podjetjih. — Počasi, a vendar sigurno se mi Slovenci otrešamo tujega in

si ustvarjamo vedno več „svojega“ Z veseljem lahko opazujemo, da nam dandanas že ni treba iskati potrebščin pri tujih, nam sovražnih podjetjih, ampak da nam že slovenska ali slovanska industrija in podjetništvo nudita toliko, kolikor rabimo, če le hočemo.

Tudi podjetje Tolstovrške slatine je prišlo pred kratkim v slovenske roke. Kako je bilo treba, da smo se Slovenci tudi na tem polju rešili „tujega“. Dejstvo je, da je naročil za Tolstovrško slatino ogromno, ter da se je pošilja cele vagone po vseh slovenskih pokrajinah. Pošilja se pa tudi v inozemstvo.

Podjetje Tolstovrške slatine se je moralo od začetka boriti z velikimi težočami. Nikakor ni bilo mogoče, takoj od začetka vrelec urediti, kakor bi bilo treba. Zadnji čas se je posrečilo vso napravo zboljšati ter spopolniti, o čemer priča veliko število v zadnjih dneh došlih pisem, v katerih se ta voda hvali in od gg. zdravnikov priznava kot zdravilna mineralna voda. **Kdor zdaj naroči, bode gotovo zadovoljen.** Vrh tega se pridene k vsakemu zaboju listek, za katerega se plača kateremukoli slov. društvu ali organizaciji 20 v. v narodne namene. Tudi zaloge oz. preprodajalne se bodo sčasoma uredile po vseh slov. krajih. Opozarjamo na inserat v današnji številki.

Tržaška mala kronika.

Nasilje proti ženski. Marija Petranovič, stara 28 let, kuharica brez službe, doma iz Delnic na Hrvatskem, je pred sinočnjem sprejela ponudbo, da bi šla na sprehod z dvema „fantoma“. Kavalirja sta bila 21-letni voznik Just Pečenko in 19-leten Fran Fonda, kotlar. O poldvanajstih se je družica nahajala v samotnem kraju. Tu sta kavalirja planila proti ženski, jo vrgla na tla in hotela jo posiliti. Ali ona se je branila, kar se je dalo. Na njeno vpitje je prišel redar, potem še drug redar, ki sta aretirala oba kampa. Pred aretacijo pa sta kavalirja iz jeze še naklestila ubogo žensko. Sicer je bila tudi ona aretirana, ker je na sumu radi tajne prostitucije.

Neumnost ljudska je brezmejna. Dne 9. t. m. je k neki Filomeni Signoretto, stanujoči v ul. Industria 3, prišla ciganka, ki se je ponudila, da jej „razodene bodočnost“. Signoretto je bila kar vesela in po končani copniji je dala ciganki plačilo 50 stot. Premetena ciganka, ki je vedela s kom ima opravljati, je včeraj zopet prišla k babjevrni Filomeni, pokleknila je, obupno se zvijala in jej rekla, da treba rešiti dušo iz vic, s katero je ona v direktni zvezi. Ona sploh da korespondira s 7 dušami v vicah. Tu da treba kaj dati za maše. Filomena se je kar tresla strahu in ganotja in ciganka bi bila kmalu dobila, kar je hotela, da ni prišel v tem trenutku tja redar, ki je napravil komediji konec in je odpeljal ciganko na komisarijat. Aretirana ciganka je 27-letna Kariž iz Trsta.

Poskus samomora. Včeraj zjutraj ob 9-30 se je 29-letni klepar Ernest V., stanujoč v ul. Ponzianino vrgel z okna IV. nadstropja na hišno dvorišče. Poznani zdravnik z rešilne postaje je vgotovil, da si je V. ob padcu zlomil več reber in dobil še druge težke poškodbe. Prenesli so ga v mestno bolnišnico. Vzrok žalostnemu činu je baže neka bolezen, na kateri je trpel V.

Koledar in vreme. — Danes: Vital, sp. — Jutri: Peter, muč.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 19° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, zvečer dež.

— Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Tupatam padavine. Temperatura mila. Vzhodni vetrovi.

Društvene vesti.

Čitalnica pri sv. Jakobu opozarja p. n. pevce in pevke, da bo pevska vaja danes v petek ob 8. uri zvečer. — Ker je v nedeljo nastop, prosimo polnoštevilne vdeležbe.

Podružnica dr. sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu vabi na odborovo sejo, ki bo nocoj ob 8. uri v Babičevi gostilni na istrski cesti. Vabljeni so tudi pregledovalci računov.

Pevsko društvo „Trst“. Danes pevska vaja za mešani zbor. Po vaji sestava novega odbora in radi važnosti sestave novega odbora prosimo polnoštevilne vdeležbe. — Sedež ul. Squero Nuovo 15, I.

Zveza jugoslovanskih železničarjev v Trstu priredi jutri 29. aprila ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih ul. Lavatoio 1 železničarski društveni shod z nastopnim dnevnim redom: 1. Spojitev Zveze jugoslovanskih železničarjev in Društva jugoslovanskih žel. uradnikov v eno organizacijo; 2. čitanje in odobritev novih pravil; 3. volitev delegatov za ustanovni občni zbor. 4. Slučajnosti.

Kolesarsko društvo „Balkan“ vabi vse kolesarje in dirkače na sestanek, ki bo v soboto 29. t. m. v kavarni Minerva ob 8. uri zvečer radi dirke. Zdravo!

Učit. društvo za Trst in okolico v Trstu vabi vse člane velikega odbora za sprejem „Zaveze“ na važno sejo v nedeljo 30. t. m. ob 9. uri zjutraj pred pevsko vajo v „Slov. čitalnico“.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje gosp. dr. a Dr. Raskai

docenta na hudimpeštanskem vseučilišču

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Z največjim veseljem Vam zamorem potrditi, da sem rabil z najboljšim vspehom Vaš izdelek **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo).

BUDAPEST, 14. decembra 1908.

Dr. D. RASKAI.

Velika klobučarna Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.
Specijaliteta: trdi angleški klobuki.
Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št.
34.

223

Pečatniki iz kaučuka

se izdelujejo najsolidnejše in najtančnejše samo v mehanični delavnici

Tržaškega grafičnega zavoda

(Stabilimento grafico Triestino).

Telefon 742. TRST, Piazza della Borsa 13. Telefon 742.

Zaloga avtomatičnih numeratorjev itd. za pečatnike.

Pošiljatve na deželo.

1760

Figlio di Haggi Giorgio RIDINYAN

**Zaloga orientalskih preprog, zavod
za shranjevanje, popraviljanje in
čiščenje preprog.**

Na mnogostranske zahteve mojih p. n. odjemalcev sem se odločil, ustanoviti gorenje podjetje in sprejemam vsakovrstne preproge v stolčenje, čiščenje, shranjevanje in umetniško popraviljanje. Z ozirom na mnogoletno prakso v tej stroki, kakor tudi opiraje se na izborno strokovno izobraženo osobje, bom v prijetnem stanu, poslužiti svoje odjemalce kar najbolje in najvestnejše. Strokovno-natančno ravnanje z vsakim komadom, kakor tudi vsem zahtevam odgovarjajoča, v lastni hiši se nahajajoča skladišča in delavnice jamčijo že vnaprej za popolno zadovoljitev. Preproge se tolčejo z roko in ne s strojem, radi česa se tudi popolnoma izčistijo in je izključena vsaka poškodba, za kar jamčim.

Moji p. n. odjemalci so uljudno naprošeni, naj se brez vsake obveze poslužujejo v svrhu informacij, ogledovanja in prevzeta preprog telefona števil. 1587.

Z odličnim spoštovanjem

Figlio di Haggi Giorgio Ridinyan

— TRST —

ulica Cassa di Risparmio.

Nar. del. organizacija.

Članom NDO na znanje! — Danes, petek, dne 28. aprila t. l. se ob 7. uri zvečer odpre preurejeni pravovarstveni urad. — Vsi delavci, ki potrebujejo kak pravní pouk, naj se obrnejo na ta urad. Na razpolago pravne pomoči željnih delavcev bo ob petkih g. dr. Karel Kukel, ob sredah pa g. dr. Ernest Rekar. Pravovarstveni urad se nahaja v posebni sobi in posluje ob sredah in petkih od 7—8 ure zvečer.

Škedenjska podružnica NDO priredi v soboto dne 29. aprila t. l.

S H O D, v prostorih „Gospodarskega društva“ v Skednju. Naprošeni so vsi škedenjski delavci, da se v čim večem številu udeležijo tega shoda.

Slovenski delavci! Vstopnice za slavnost 1. majnika so v predprodaji v društvenem uradu, ulica Lavatovo 1, l., v konsumnih skladiščih, ulica Miramar in Bosco, v društveni gostilni, ulica Ghega in pri vratarici v „Nar. domu“.

Naše gledališče.

V nedeljo ob 8. uri zvečer izvirna slovenska igra, delo škedenjske učiteljice g. ce Marice Gregorič.

VERONIKA DESENIŠKA.

S tem najnovejšim slovenskim delom v naši dramski literaturi konča letošnja zanimiva in moralnih uspehov bogata sezona.

Marljivi naši igralci nastopijo to nedeljo vsi, ker je ta poslovilna predstava ob enem tudi prireditelj za časten večer igriškega ansambla.

Zato to nedeljo tega ne smemo pozabiti. Vsi moramo priti, da se dostojno poslovimo od njih in se jim zahvalimo za vse prelepe večere, ki so nam jih ustvarjali celo sezono.

Nedeljska predstava bo torej zelo zanimiva in slavnostna, saj vidimo prvičkrat na našem odru delo nadarjene domačinke, njeno

VERONIKO DESENIŠKO.

Vratarica „Nar. doma“ prodaja vstopnice.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

FENICE. Nemška operetna družba Mile Theren. Efekt smeja in kase, ki ga povzroča „Čednostna Suzana“ nadaljuje. Danes in jutri se ta burka s petjem še ponovi.

POLETAMA ROSSETTI. Danes ima Novelli svoj častni večer z dvema burkama in jednim monologom.

EDEN. Varijetetna predstava.

D A R O V I.

— Igralci na kroglo nabrali v Žerjahu dne 17. t. m. z gestom igra in zabava Cir-Metodu dar priigrava K 2 za moško CM podružnico. Denar ima uprava.

— Ženski podružnici CM družbe daruje Ivan svoje dijete v znesku K 20.—

Vesti iz Goriške.

x K volitvi poslanca goriškega mesta. Mestni magistrat razglašja, da bodo izpostavljeni volilni imeniki v vpogled v mestnem anagrafičnem uradu, v pritičju skozi 14 dni in sicer od 30. aprila do 13. maja t. l. vsak dan od 8. ure zj. do poldne in od 2.—6. ure pop. Reklamacije je podajati v tej dobi ustno ali pisмено pri istem uradu. O reklamacijah, katerim bo priložiti potrebne listine, odloča goriško okrajno glavarstvo, dočim se bodo prepoznane vlozene reklamacije ali take brez priloženih listin, kratkim potom zavračale.

x Aretirali so v Tržiču delavca Ivana Stiksa iz Varšave, radi razžaljenja veličanstva.

Vesti iz Istre.

Iz Elerjev na Miljskem hribu. Težak je boj, ki ga bje istrski Slovan za svoj narodni obstanek. Italijanska signorija se je zaklela proti istrskemu trpinu. Tudi naša vas je v krepiljih ljutih sovražnikov naših, ker leži notri v sredini med dvema sovražnim taboroma — med Miljami in Koprom. Vendar je ostala naša vas nekako srce Slovenstva na Miljskem hribu. Pred tremi leti smo ustanovili pri bližnji sv. Barbari društvo „Slov. dom“. Seme temu društvu so vsejali mladeniči pri sv. Barbari. Seme je pognalo in jelo je rasti drevesce. Ali sadu ni hotelo biti. Hiral je drevesce in bati se je bilo, da vsahne. Toda dne 10. oktobra 1909 smo je precepili in — oživelo je. Vcepljena vejica se je lepo prijala, ali zopet so bili gotovi vzroki, da ni moglo vscvesti. Ali drevo vendar ni vsahnilo. Živi in nadejamo se, da prinese sadu. Dne 18. junija priredi svojo veselico. Prosimo bratska društva, da nam priskočijo na pomoč, da vržemo luč narodne zavesti, ki naj zasenči tiste zavedene ljudi, ki bi hoteli ustanoviti italijansko šolo v našem hribu. Brat-

ska društva, ki bi hotela sodelovati, naj se nam prigrasijo vsaj do 8. junija.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besede. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj Inscr. oddelku.

Meblovana soba z dvema posteljama in s hrano se odda takoj. Ulica Fontana št. 8, II. nadst. na levo. 777

Pozor gostilničarji! Kdor hoče biti postrežen s pristnim vinom I. vrste, naj se obrne via Geppa št. 16, „Andemo de Franz“. Vino belo vipavsko in črno istrsko od 100 litrov naprej po kron 8. Se priporoča Marija Furian. 738

Albanija in Albanci. Spisal: Niko Ninič. Cena 20 vin. Albansko vprašanje je zopet na dnevnem redu in dežela v revoluciji. Kogar torej zanima ta čudna dežela, naj kupi gori omenjeno zanimivo brošurico, ki se dobi v vseh slov. knjigarnah. 717

Odlikovana babica Ana Badalič v Zg. Čarbolu št. 150, se priporoča. 674

Prodajo se platte in izložbe za trgovine, roulettes z vsemi pripravami. Ulica Sette Fontane št. 28. 717

Vino iz sadja prve vrste, izvrsten tudi za mešanje z drugim vinom, po 36-44 stot liter se dobi v zalogi ulica del Toro 13. 724

Štajersko alpsko jabolčno vino iz Mašanjske, prve vrste, od 10 litrov naprej po 32 stotink liter. Ulica del Salice št. 1 (Barriera) 732

H ša popolnoma nova, oddaljena 10 minut od c. ki. dvorne kobilarne v Lipici, se odda v najem, ali pa proda, pod ugodnimi pogoji. Hiša je zelo primerna za katerega upokojenca. Natančneje pri Ivanu Bole v Lipici. 730

Mlekarna v Rodiku ima na prodaj hladilnik za mleko v dobrem stanju. Ponudbe na Mlekarno - Rodik. 720

Tri tisoč kvintalov živega apna je na prodaj takoj po ugodnih cenah. Ponudbe na Županstvo Rodik. 719

Več prešičev je na prodaj po ugodni ceni pri gosp. Franu Gec v Koprivi št. 58, pošta Dutovlje. 691

Zdrava dojilka se ponuja. Naslov pove ina. odd. Edinosti. 711

- KOMPTOARISTA -

Slovenca, mlajšega, inteligentno in čilo moč, zmožnega italijansčine in vsaj deloma nemščine, sprejme velik industrialni zavod na Češkem. — Prilika si pridobiti dobro prakso. Redni prosilci, ki imajo voljo in zmožnost se upeljati, naj pošljejo ponudbe na Spedijsko in komisijsko tvrdko „Balkan“, Trst, Riva Grumula.

Zaloga tu- in inozem. vin, špifita likerjev in razprodaja na debelo in drobno

JAKOB PERHAUC
Trst, Via delle Acque št. 8, Trst
(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Ohianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in bimbjovec. Izdelki I. vrste, došli iz dočinskih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razprodaja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko. 263

Prodajalnica ur in zlatarjne
ROMEO PANSERI

Trst, ulica Barriera vecchia 19.
Filialka ul. Commerciale 5.
Izvršujejo se popravila z dveletnim jamstvom po zmernih cenah.

Čevljarska zadruga v Mirnu

pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu via Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji prodajalni **VELIKO IZBERO** vsakovrstnih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dobi se tudi močne čevlje za delavce in težake vsake vrste in lastnega izdelka. Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. poprave. Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena. Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne zamude priti v nje prodajalno. 78

Zahtevajte »Kolinsko Cikorijo!«

Kupujte vsi obleke samo v slov. trgovini

V. Dobauschek

Trst - ul. Giosuè Carducci II - Trst

vogal ulice Torre Bianca 45

dobro poznani kot najceneji v mestu.

Za sedanjo spomladansko - letno sezono dospela je velika izbira gotovih oblek za moške in dečke.

Obleke za moške od kron 14—60.

Nadalje velikaga zalopjčev, hlač, telovnikov, sraje, jopie, spodnjih hlač, nogavice, ovratnikov itd.

Izgotavljajo se obleke za moške po meri.

2000 vzorcev moškega blaga. 2000 vzorcev moškega blaga.

Dvokolesa, šivalni in kmetijski stroji

gramofoni se dobivajo po čudovito nizki ceni pri **Batjelu v Gorici**

Stolna ulica št. 3 - 4. Mehanična delavnica. Prodaja tudi na obroke. Ceniki franko. OPOMBA. Kdor mi dvokolo, gramofon in šivalni stroj proda, dobi za nagrado ero novo dvokolo.

V najem se oddajo bicikli

Zaloga dvokoles

in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria št. 12

V. Osvaldella 501

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. pop.

Nova čevljarnica v Rojanu

Odprl sem v Rojanu, via Montorsino št. 15 novo čevljarnico, v kateri sprejemam vsakovrstna naročila po meri in popravke. — Podružnica v Škorklji (S. Pietro 45).

Za obilno podporo se toplo priporočam cenj. občinstvu udani

August Tavčer.

Umetni : fotografični
atelje
pri sv. Jakbu - TRST.
ulica Rivo št. 42 (pritičje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razgled, pesnetko, notranjost lokalov, porcelanske plošče sa vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.
Posebnost : Povečanje vsakotere fotografije.
Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel na svoj račun dobroznano gostilno

„PRI FRANCU“
v Trstu, ul. Giosue Carducci 33.

Za dobro pijačo, kuhinjo in postrežbo skrbi in se toplo priporoča

JAKOB ORTAR.

V žganjarni in sladničarni
vogal ul. Ghega

in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavar. Fabris. Bogat izbor najboljih vin in likerjev prvih tovarn naše države. — Izvrstne slaščice.

CENE ZMERNE.

Asi Spumante, Refošk. zagrebški Pe-linkovac in Sokol Posebne vrste: **Ruse** po najzmernejših cenah.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove

(vogal Torrente) Alla città di Londra
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kosumi za otroke Povračniki, močne jopie kakor tudi raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) Spoofaliteta: blago ta in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Gostilna „Pri Adriji“

Trattoria „ALL' ADRIA“.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl gori imenovano gostilno v **BARKOVLAH** na obrežju št. 132. Točim samo pristna domača vina in prodajam: **Belo in črno po 1.04 liter, Dreherjevo pivo po 56 st. liter.**

Dobi se tudi vino spumanti po 2.40 steklenica. Marala in vsakovrstni likeri. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedmi.

Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom: **SVOJI K SVOJIM!** **Vekoslav Kocijančič.**

Pijte samo Tolstovršsko slatino!

ki se dobi dosedaj na Primorskem pri naslednjih preprodajalcih:

Fr. Špacapan, Ozeljan
Ad. Ivančič, Kanal
Jos. Urbančič, Bazovica
Fr. Majne, Gornje Vremah
J. Škerlj, Tomaj
Fr. Miklavč, Kobarid

Leopold Jonko, Bovec
P. Bertok, konsumno društvo,
Dekani
Ivan Ukmar, Dutovlje
J. Stravs, Cerkno
M. Kacin, Police

K. Šiškočič, Černikal
Aug. Dolenc, Ajdovščina
E. Bevk, Lokavec
Iv. Fidel, Pesek
Fr. Silvester, Vipava
L. Kovačič nasl., Sv. Lucija

SLOVENC! Svoji k svojim! Kupujte in zahtevajte povsod le Tolstovršsko Slatino!

Čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst

VIA BARRIERA VECCHIA ST. 10 (NASPROTI SLADČIČARNE GATTE)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. — Blago izvrstno in cene zmerne.